

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 12.12.2024 § 145

§ 145

Espoon seudun ympäristöterveyden valvontasuunnitelma 2025-2028, päivitys vuodelle 2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Nevas Mari
Savolainen Tuula
Gartman Nelli
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen johtaja Timo Pasi

Ympäristö- ja rakennuslautakunta päättää hyväksyä Espoon seudun ympäristöterveyden valvontasuunnitelman 2025-2028 päivityksen vuodelle 2025.

Käsittely

Asia käsiteltiin §:n 150 jälkeen.

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Ympäristöterveydenhuoltoa koskeva lainsäädäntö edellyttää kuntia laatimaan ja hyväksymään säännöllistä valvontaa koskevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman siten, että valvonta on ennakoivaa, riskinarviointiin perustuvaa, tasapuolista ja suunnitelmallista.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien laatimisesta säädetään elintarvikelain (297/2021) 39 §:ssä, terveydensuojelulain (763/1994) 6 § ja 4 a §:ssä, eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 8 §:ssä ja tupakkalain (549/2016) 83 §:ssä.

Valvontasuunnitelma pohjautuu ympäristöterveydenhuollon yhteiseen valtakunnalliseen valvontaohjelmaan 2025-2028 ja se sisältää vuotta 2025 koskevat elintarvikelain, terveydensuojelulain, tupakka- ja lääkelain sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelmat.

Valtakunnallisen, ympäristöterveydenhuollon yhteisen valvontaohjelmakauden 2025–2028 teemana on vaikuttava valvonta ja ydintehtävät. Teemaa edistetään toteuttamalla seuraavia tavoitteita: tietoperusteinen valvonta, osaaminen ja varautuminen. Vuonna 2025 pyritään keskittymään VATI- kohdetietojärjestelmän entistä parempaan hyödyntämiseen valvonnan vaikuttavuuden tehostamisessa. Valvontatyön

osana jatketaan edelleen panostamista ohjaukseen, tiedottamiseen ja neuvontaan, joita myös asiakastytyväisyyskyselyjen perusteella valvontayksiköltä odotetaan. Varautumisen osalta varmistetaan tehokas tiedonkulku ja yhteiset toimintamallit yhteistyökuntien ja olennaisten sidosryhmien kanssa häiriötilanteissa. Valvontayksikön omia strategisia painopistealueita ovat hallinnollisten pakkokeinojen käytön kehittäminen ja viestinnän tehostaminen. Eläinlääkintähuollon osalta omana painopistealueenamme ovat suunnitelmalliset tarkastukset. Panostamme valvontayksikössämme jatkossakin työhyvinvointiin sekä esihenkilötyön kehittämiseen.

Ympäristöterveydenhuollon tehtäväkenttää koskeva lainsäädäntö on ollut muutoksessa. Terveystarkastuslaki (763/1994) sekä siihen liittyvien lakien ja asetusten aiheuttamat muutokset työllistävät etenkin talousvetä valvovia tarkastajia. Terveystarkastuslain kokonaisuudistus on käynnistynyt 2024, kestäen vuoden 2027 loppuun asti. Tupakkalain (549/2016) uudistus tulee voimaan 2025 ja tällöin valvonnan piiriin otetaan myös ns. nikotiinipussit, eli savuttomat nikotiinituotteet. Uusi eläinlääkintähuoltolaki astuu puolestaan voimaan 1.1.2026 ja lain voimaantulo tulee edellyttämään muutoksiin valmistautumista jo vuonna 2025. Vuoden 2024 alussa voimaan tullut laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) toi muutoksia, joiden huomioiminen valvontatyössä työllistää edelleen eläinsuojeluvalvontaa tekeviä eläinlääkäreitä.

Valvontayksikön alueella on tällä hetkellä valvontakohteita yhteensä 3764 kpl. Vuonna 2025 elintarvike, terveystarkastus- ja tupakkalain mukaisiin kohteisiin arvioidaan tehtävän yhteensä 1805 suunnitelmallista tarkastusta. Lisäksi asumisterveyden tarkastuksia, jotka ovat suunnitelman ulkopuolisia, tehdään arviolta 115 kpl. Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaan liittyviä tarkastuksia toteutuu arviolta 650 kpl. Tarkastuksia pyritään kohdentamaan erityisesti ongelmallisimpiin ja erityisen suuririskisiin kohteisiin sekä huolehtimaan seurantatarkastusten tehokkaasta toteuttamisesta. Valvontasuunnitelmassa on huomioitava suunnitelmallisen työn lisäksi resurssit myös sellaisten tehtävien hoitoon, joihin kuluu aikaa ei voida ennakoita. Tällaisia ovat esimerkiksi häiriötilanteiden aiheuttamat toimenpiteet, hallintopäätösten valmistelu, ilmoitusten ja hakemusten käsittelyt, lausunnot, neuvonta, sidosryhmätyö sekä laatutyö ja varautuminen.

Valvonta on toimijoille maksullista ja perustuu ympäristöterveydenhuollon taksaan. Taksa on tarkoitus päivittää vuoden 2025 alussa, kun savuttomat nikotiinituotteet sisällytetään tupakkalain uudistuksen myötä valvonnan piiriin.

Vuodelle 2025 on esitetty perustettavaksi yksi uusi terveystarkastajan vakanssi, joka keskittyy elintarvikevalvonnan tehtäviin. Elintarvikevalvonnan osalta henkilöstömäärässä on ollut arviolta kahden terveystarkastajan vaje tavoiteltaessa 80 % toteumaa suunnitelmallisten tarkastusten osalta. Uusi virka tulee helpottamaan tätä työkuormaa. Lisäksi yksikköön on esitetty uuden valvontaeläinlääkärin viran perustamista erityisesti lisääntyneistä eläinsuojeluvalvonnan tehtävistä johtuen. Ympäristöterveyden henkilöstömäärä olisi näiden vakanssilisäysten jälkeen 34,5 htv.

Valvontayksikössä seurataan suunnitelman toteutumista kokoamalla toimintaa kuvaavia mittaritietoja kuukausittain tulokorttiin. Lisäksi tulosityksikkötasolle kootaan neljännesvuosittain suoritettuja seuranta-

Valvontasuunnitelman hyväksyminen ja toteutumisen arviointi

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan hyväksymä päivitetty valvontasuunnitelma toimitetaan aluehallintoviranomaisille. Aluehallintovirasto arvioi kuntien valvontasuunnitelmia sekä niiden toteutumista. Toteutumista arvioidaan suunnitelmakautta seuraavana keväänä, jolloin raportti toimitetaan ympäristö- ja rakennuslautakunnalle hyväksyttäväksi, ja tämän jälkeen edelleen aluehallintoviranomaiselle arviointia varten.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Espoon seudun ympäristöterveyden valvontasuunnitelma v. 2025-2028 päivitys vuodelle 2025

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kauniaisten kaupunki
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Kirkkonummen kunta